

Γ Ν Ω Μ Α Τ Ε Υ Σ Ι Σ

Ο Δήμος Χανίων μοι υπέβαλε τό από 19 Ιουλίου 1932 Έγγραφον τών Ίδελφών Μάνων μετά συνημμένου αντιγράφου έκθέσεως πραγματογνωμοσύνης ὅπως ἀσχέτου δι' οὐ καί διά τους ἐν τῷ Έγγραφῷ τούτῳ γινομένους ὑπολογισμούς ἰσχυρίζόμενοι ὅτι δῆθεν ἡ ἀξία τῶν πηγῶν Πλατάνου ἀνέρχεται εἰς δραχμάς 45.000.000 περιορίζουσι τήν κατά τοῦ Δήμου Χανίων ἀπαίτησιν αὐτῶν εἰς δραχμάς μόνον 4.500.000 ἀπό ἀπλήν μεγαλοφυχίαν ὑπέρ τοῦ Δήμου καί ἔχοντες ὑπ' ὄφιν ὅτι ἐκ τῆς ὅλης ποσότητος τῶν ὑδάτων τῆς πηγῆς ταύτης ὁ Δήμος Χανίων θά εἶχεν ἀνάγκην μόλις τοῦ ἑνός τετάρτου διά τήν ὑδρευσιν τῶν Χανίων.

Μεγίστη ἀντίρρητως καί ἀξία θαυμασμοῦ ἡ τοιαύτη συγκατάβασις τῶν ἀδελφῶν Μάνων. Ἀλλ' ἡ ἀδυναμίαν τῆς σκοπίμως προσποιοῦνται ἄγνοιαν τῆς πραγματικότητος ἐπὶ τοῦ προκειμένου. —

Πρωτίστως ὁ Δήμος Χανίων, οὐδέποτε ἀνεγνώρισεν οὐδ' ἀναγνωρίζει εἰς αὐτούς δικαίωματα πωλήσεως, ἐκχωρήσεως καί διαθέσεως ἐν γένει οἰασδήποτε ποσότητος ὕδατος, εἴτε ἐκ τῆς πηγῆς Πλατάνου, εἴτε ἐξ οἰασδήποτε ἄλλης ἐκ τῶν ἐν Ἀγυιάς Πηγῶν. Ὁ Δήμος Χανίων βασιζόμενος καί ἐπὶ τῶν ὑποβληθεισῶν αὐτῶν γνωματεύσεων τῶν νομικῶν ἀποσφυσυμβούλων ἐχάραξεν ἤδη τήν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ζητήματος πορείαν αὐτοῦ, ἣν εὐρήκεν συνάδουσαν ἀπολύτως πρός τους κειμένους ἐν Κρήτη νόμους πρός τόν εἰδικόν Νόμον 2852 τοῦ 1922 καί πρός τά καλῶς ἐννοούμενα συμφέροντα τῶν δημοτῶν του. —

Ἡ ὑπό τῶν ἀδελφῶν Μάνου ἐπικαλουμένη ὅπως ἀτόπως γνωμάτευσις τυγχάνει ἐντελῶς ἄσχετος πρός τό προκειμένον ζήτημα καί ἐπὶ ὅπως διαφόρων νομικῶν καί πραγματικῶν στοιχείων ἐρειδομένη. Διότι δέν πρέπει νά λησμονήσωμεν ἡ ὄφειλον νά γνωρίζωσιν οὗτοι ὅτι ὅλων τῶν ἐκ τῶν πηγῶν Ἀγυιάς ἐν γένει συνεπῶς καί τῶν ἐκ τῆς πηγῆς Πλατάνου ρεόντων ὑδάτων ἡ ἐκμετάλλευσις ἔχει παραχωρηθῆ πρόνομια-

κῶς διὰ τοῦ εἰρημένου νόμου καὶ ἀνήκει εἰς τὸν Δῆμον Χανίων ἀ-
ποκλειστικῶς ἄνευ τῆς ῥητῆς συγκαταθέσεως τοῦ ὁποῦ οὐδέ στα-
γόνα ἐκ τῶν ὑδάτων τούτων μετὰ τὴν ἐκ τοῦ ἐδάφους ἐξ οὗ ἀναβρύ-
ουσιν αἱ πηγαὶ ἔξοδον αὐτῶν δικαιοῦνται οὗτοι νὰ πωλήσωσιν ἢ δια-
θέσωσιν. Οὔτε θὰ ἰδύνατο ὁ Δῆμος Χανίων ν' ἀναγνωρίσῃ αὐτοῖς δι-
καίωμα τοιαύτης διαθέσεως οἰουδήποτε μέρους τῶν ὑδάτων τούτων
διότι τοιουτοτρόπως οὐχὶ μόνον θὰ ἐμειούτο ἢ διὰ τὴν λειτουργίαν
τῆς ἐν Ἀγυιά Ἵδροηλεκτρικῆς Ἐγκαταστάσεως χρησιμοποιοῦμένη πο-
σότης, ἀλλὰ δεχόμενος ὁ Δῆμος κατ' ἀρχὴν δικαίωμα τοιαύτης διαθέ-
σεως ἀποτελοῦσης μερικὴν ἀνατροπὴν τοῦ ἐπὶ τῆς ἐπιμεταλλεύσεως τῶν
ὑδάτων τούτων προνομίου τοῦ θὰ ἐξέθετεν εἰς κίνδυνον ἀνατροπῆς δ-
λοκλήρον τὸ προνόμιον τοῦτο.

Οὐχὶ νομίμως ὅθεν οἱ ἄδελφοὶ Μάνοι ὀμιλοῦσιν ἐν τῇ ῥηθέντι ἐγ-
γράφῃ αὐτῶν περὶ πωλήσεως καὶ ἀγορᾶς ὕδατος ὅπερ δικαίωμα δέν ἔχου-
σι. Ἀλλὰ προβάλλεται τὸ ἐρώτημα. Μήπως διὰ τῆς λήψεως ὑπὸ τοῦ Δῆ-
μου ἐκ τῶν ὑδάτων τούτων ἀναγκαιοῦσης διὰ τὴν ὑδρεύσιν τῶν Χανίων
ποσότητος δέν θὰ ἐζημιούτο ἡ κανονικὴ λειτουργία τῆς ὑδροηλεκτρικῆς
Ἐγκαταστάσεως; Δέν ὑπάρχει ἀντίρρησης ὡς πρὸς τοῦτο. Ἀλλὰ τὴν ζημι-
αν ταύτην ἐκ τῆς οὕτως ἐπερχομένης σχετικῆς μειώσεως τῶν ὑδάτων
καὶ συνεπῶς καὶ τῆς παραγωγῆς ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας ἐν τῇ ἐργοστάσιῳ
Ἀγυιάς θὰ ὑποχρεωθῇ ὁ Δῆμος Χανίων δι' ἰδίων αὐτοῦ δαπανῶν ν' ἀναπλη-
ρῶσῃ, διὰ τῆς ἀδεξίσεως τῆς παραγωγῆς τοιαύτης ἐνεργείας διὰ χρησιμο-
ποιήσεως ἑτέρας κίνητηρου (θερμικῆς) δυνάμεως. Δέν εἶναι δὲ ὀρθόν ὁ
Δῆμος Χανίων νὰ πληρῶσῃ διπλὴν ἐποζημιώσιν, διὰ τὴν ληφθησομένην πο-
σότητα ὕδατος πρὸς ὑδρεύσιν τῶν Χανίων, ἥτοι εἰς τοὺς ἀδελφοὺς Μά-
νους καὶ εἰς τὴν διηνεκὴ συντήρησιν πετρελαιοκινήτου μηχανῆς πρὸς
ἀναπλήρωσιν, ὡς ἀνωτέρω, τῆς μειωθησομένης παραγωγῆς ἠλεκτρικῆς ἐ-
νεργείας ἐν τῇ ἐργοστάσιῳ τῆς Ἀγυιάς. -

Ἐπὶ τοῦ προκειμένου οἱ ἀδελφοὶ Μάνοι, προβάλλοντες ὅτι κατὰ τὴν

γενομένην ήδη απαλλοτριώσιν τῆς πέριξ τῶν πηγῶν ἑδαφικῆς ἐπιφανείας δὲν συμπεριελήφθη καὶ ἡ μικρὰ ἑδαφικὴ ἔκτασις, ἐξ ἧς κυριῶς ἀναβρῦουσιν αἱ πηγαί, ἐπιμένουσιν εἰς τὴν απαλλοτριώσιν ὁθεν τούτων, συμπεριλαμβανομένων τεχνηέντως καὶ τῶν ἐκ τῶν πηγῶν τούτων, ῥεόντων ὑδάτων, ὡς ἐκ τοῦ ἐγγράφου αὐτῶν προκύπτει τῶν ὁποίων ὅπως ἢ ἐκμετάλλευσίς ἀνήκει ἤδη τῷ Δήμῳ Χανίων, καὶ συνεπῶς δὲν δύναται τὰ ὕδατα ταῦτα ν' ἀποτελέσωσιν ἀντικείμενον ἀπαλλοτριώσεως καὶ ἀποζημιώσεως αὐτῶν.

Ὁ περιορισμένος δὲ στενώτατος, χώρος ἐξ οὗ ἀναβρῦουσιν αἱ πηγαὶ οὐδεμίαν ἢ ἐλαχίστην ἔχει ἀγοραίαν ἀξίαν, ἐφόσον οἱ διεκδικούντες τὸν χώρον τοῦτον δὲν δύναται καὶ ἂν ἐδικαιούντο νὰ χρησιμοποιοῦσιν πρὸς οἰανδήποτε ἐκμετάλλευσιν τὰ ἐκ τοῦ χώρου τούτου ῥεόντα ὕδατα καὶ ἐντὸς πάντοτε μόνον τοῦ χώρου τούτου.

Διότι γνωρίζουσιν, καὶ ὀφείλουσαν γνωρίζωσιν, οἱ ἀδελφοὶ κἀνοὶ ὅτι τὰ ὕδατα ταῦτα ἐξερχόμενά τοῦ ἑδάφους τούτου καθίστανται ἐλεύθερα ῥέοντα ὕδατα, ἐπὶ τῶν ὁποίων οὐδὲν πλεόν διατηροῦσι δικαίωμα διαθέσεως.

Ὁ Δήμος Χανίων ἐκομένως, χωρὶς ν' ἀναγνωρίσῃ αὐτοῖς οἰονδήποτε δικαίωμα διαθέσεως ἐπὶ τῶν ἐν λόγῳ ὑδάτων, ἐδήλωσεν ἀπλῶς ὅτι θὰ ἦτο διατεθειμένος, πρὸς ἄρσιν τῶν διὰ τὴν ταχυτέραν ὕδρευσιν τῶν Χανίων παρεμβαλλομένων δυσχερειῶν, νὰ συγκατατεθῇ μὲν εἰς τὴν ἀπαλλοτριώσιν τοῦ στενοῦ χώρου μόνον, ἐξ οὗ ἀναβλύζει ἡ πηγή Πλατάνου, ἀλλ' οὐχὶ καὶ τῶν ἐκ τοῦ χώρου τούτου ῥεόντων ὑδάτων, διότι ταῦτα, ἐφόσον δὲν δύναται ν' ἀπορροφηθῶσιν ἐντὸς τοῦ χώρου τούτου, καθίστανται ἐξερχόμενα ῥέοντα ὕδατα, ὧν ἢ ἐκμετάλλευσίς ἀνήκει τῷ Δήμῳ. Ἀλλὰ ποιούμενος τοιαύτην δήλωσιν ὁ Δήμος Χανίων διετύπωσε συγχρόνως ῥητὴν ἐπιφύλαξιν ν' ἀποκρούσῃ πᾶσαν ἐκ τοιαύτης ἀπαλλοτριώσεως ἐνδεχομένην ὑπέρογκον σχετικῶς ὑποχρέωσιν τοῦ πρὸς ἀποζημιώσιν τῶν ἀδελφῶν κἀνων καὶ νὰ

λάβη τὴν διὰ τὴν ὑδρευσιν Χανίων ἀναγκαιοῦσαν ποσότητα ὕδατος
ἀλλαχόθεν, καίτοι δὲν κωλύεται νομίμως νὰ λάβη ταύτην ἐκ τοῦ βρα-
χίτου τῆς ἰδίᾳς λίμνης αὐτοῦ καὶ εἰς ἀπόστασιν ἑνὸς καὶ ἡμισσεως
τοῦ πολὺ μέτρου ἐκ τῆς ὄχθης αὐτῆς. Ἐν τῇ τελευταίᾳ δὲ περιπτώ-
σει ταύτῃ οὐδεμίαν οἱ ἀδελφοὶ Μάνοι θὰ ὑφίσταντο ζημίαν, ἀλλὰ ἡ
ζημία θὰ ἐπέπετε, ὡς εἴρηται, μόνον εἰς αὐτὸν τὸν ἴδιον Δῆμον
Χανίων, διὰ τῆς μειώσεώς τῶν ὑδάτων τῆς ἐκμεταλλεύσεως του.

Ἡ Δημοτικὴ ἀρχὴ ὅθεν ζητήσασα παρὰ τῶν ἀδελφῶν Μάνων νὰ ὑ-
ποβάλωσιν αὐτῇ ἐγγράφως τὰς ἀς ἔχουσιν ἀξιώσεις ἐνεκεν τῶν ὁποι-
ῶν παρεμβάλλουσι τὰς κατὰ τῆς ὑδρέσεως Χανίων δυσχερείας, διὰ
νὰ ἔχωσι ταύτας ὑπ' ὄψιν οὐχὲ μόνον αὐτῇ ἡ Δημοτικῇ Ἐπιτροπῇ, ἀλ-
λὰ καὶ οἱ Δημόται Χανίων, δεῶν ν' ἀποκρούσῃ τὰς προτάσεις ταύτας
οὐχὲ μόνον ὡς ἀσυμφόρους ἀλλ' ὡς ἐμμέσως ἀποβλεπούσας εἰς τὴν ἀνα-
τροπὴν τοῦ ὑπὸ τοῦ Δήμου κειτημένου προνομίου ἐπὶ τῆς ἀποκλειστι-
κῆς ἐκμεταλλεύσεως τῶν ἐκ τῶν πηγῶν Ἁγυῖας ρεόντων ὑδάτων.

Χανιά τῇ 24 Ἰουλίου 1939

Ο ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ
ΑΝΤΩΝ ΑΝΘΟΥΣΗΣ